

Umowa w sprawie rozbudowy Muzeum Nowej Huty podpisana

2024-05-19

6 maja Muzeum Krakowa podpisało umowę z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, dotyczącą remontu i dostosowania do potrzeb nowoczesnej placówki muzealnej dawnego kina Światowid na os. Centrum E 1, w którym mieści się obecnie Muzeum Nowej Huty.

W pierwszej kolejności Muzeum Krakowa przygotowuje i ogłasza przetargi związane z inwestycją. Z uwagi na jej zakres (obejmuje nie tylko remont konserwatorski budynku ale także rozbudowę i stworzenie wystawy stałej), generalnego wykonawcę poznamy w 2025 r. Wówczas rozpoczną się prace remontowe, planowane do 2028 roku.

W trakcie remontu niemożliwe będzie prowadzenie działalności w budynku dawnego kina, dlatego zespół [Muzeum Nowej Huty przeniesie się na os. Szkolne 22, gdzie w połowie przyszłego roku powinien zakończyć się remont](#). To miejsce stanie się na najbliższe lata główną siedzibą MNH i miejscem prowadzenia działalności naukowej i edukacyjnej.

W drodze do Muzeum Nowej Huty

Muzeum Nowej Huty zostało utworzone w roku jubileuszu 70-lecia istnienia dzielnicy. Jest efektem długotrwałych zabiegów i pracy wielu osób gorąco zaangażowanych w badanie, dokumentowanie i opisywanie jej życia. Kontynuuje kilkunastoletnią aktywność oddziału Muzeum Krakowa – Dzieje Nowej Huty i kilkuletnią Muzeum PRL-u.

Od początku było jasne, że budynek, który nie przeszedł żadnego poważnego remontu od czasu powstania, wymaga poważnej inwestycji, niezbędnej do zachowania budynku oraz dostosowania go do potrzeb nowoczesnego muzeum. Dzięki funduszom z programu FENIKS, będzie można przeprowadzić prace, które umożliwią stworzenie kompletnego i atrakcyjnego miejsca. Przyciągającego turystów i przyjaznego dla mieszkańców.

W ramach projektu przewidziano: przebudowę, rozbudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku kina Światowid na potrzeby Muzeum Nowej Huty, budowę, przebudowę i rozbudowę niezbędnej infrastruktury technicznej (nawierzchnie drogowe z placami manewrowymi i parkingami oraz chodnikami, sieci elektryczne, teletechniczne, wodno-kanalizacyjne, ciepłownicze, oświetlenie zewnętrzne, monitoring), prace w zakresie zieleni, prace budowlane związane z aranżacją wystawy stałej, wykonanie wystawy wraz z dostawą sprzętu oraz prace dotyczące aranżacji wnętrz.

Jakie będzie Muzeum Nowej Huty?

Program Muzeum Nowej Huty powstał w efekcie konsultacji społecznych, których kolejne etapy przebiegały od 2016 r. W tym czasie odbywały się spotkania z instytucjami kultury, organizacjami społecznymi i mieszkańcami Nowej Huty. Zgodnie z konsultacjami MNH ma być centrum wiedzy i dokumentacji historii Nowej Huty, zarówno w skali całej dzielnicy jak i poszczególnych mikrohistorii miejsc i osób, ma tworzyć sieć podmiotów zajmujących się dziedzictwem Nowej Huty i wspierać ich swoimi kompetencjami, być miejscem współpracy z mieszkańcami i wspierać ich w dokumentowaniu dziedzictwa tej części Krakowa. W końcu ma też pełnić funkcję ponadlokalną – opowiadać o historii PRL oraz tworzyć połączenia i dawać

odniesienie do innych miejsc związanych z upamiętnieniem historii XX wieku, ze szczególnym uwzględnieniem socjalizmu w Europie Środkowej i Wschodniej.

Dla tych celów będzie po zakończeniu projektu dostępna znacznie większa powierzchnia niż obecnie. Dzisiaj powierzchnia użytkowa w obiekcie to 1 575 m², po zakończeniu wyniesie prawie 4400 m², czyli niemal trzy razy więcej. Dzięki temu będzie mogła powstać nowoczesna wystawa stała oraz przestrzenie na wystawy czasowe, sale edukacyjne czy spotkania mieszkańców (tzw. „przestrzeń sąsiedzka”). Powstaną miejsca parkingowe oraz osobne wejście do nadbudowy, w której znajdzie się miejsce na taras widokowy i kino letnie.

Dzięki remontowi Muzeum Nowej Huty stanie się znacznie bardziej dostępne dla osób ze specjalnymi potrzebami. W większości przestrzeni zlikwidowane zostaną bariery architektoniczne przez montaż wind i podjazdów dla wózków. Na miejscu będzie można skorzystać z wózka inwalidzkiego, powstanie też tzw. komfortka, czyli toaleta dla osób ze specjalnymi potrzebami ruchowymi. Powstanie ścieżka zwiedzania dla osób niewidomych oraz dostępna będzie aplikacja z audiodeskrypcją, zaś dla osób głuchych i słabosłyszących będzie dostępna ścieżka w Polskim Języku Migowym. Będzie też można skorzystać ze ścieżki zwiedzania z językiem prostym dla osób z niepełnosprawnością intelektualną czy problemami komunikacyjnymi.

W końcu kompletnej odnowie poddana zostanie fasada budynku. Wraz z placem znajdującym się przed wejściem stworzy atrakcyjną i zapraszającą przestrzeń. Wymieniona zostanie nawierzchnia placu, a w jego wschodniej części posadzona będzie zieleń. Wbudowany w plac świetlik pozwoli zajrzeć do znajdującej się pod placem wystawy stałej. Zmian w wyglądzie placu dopełnią przywrócone do pierwotnej formy schody do budynku.

Jak powstawało muzeum?

Muzeum Nowej Huty mieści się w dawnym budynku kina Światowid w centrum socrealistycznej zabudowy Nowej Huty na os. Centrum E 1. Połączyło doświadczenia oddziału Muzeum Krakowa Dzieje Nowej Huty i Muzeum PRL-u.

Oddział Dzieje Nowej Huty działał od 2005 r. na os. Słonecznym 16. Zrealizował ponad 30 wystaw, prowadził badania, opracowywał i udostępniał informacje o dzielnicach od prehistorii do współczesności. Wydawał naukowe i popularyzatorskie publikacje dotyczące dziejów Nowej Huty, prowadził też intensywną działalność edukacyjną.

Muzeum PRL-u działało od kwietnia 2013 r. i było współprowadzone przez gminę Kraków oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Mieściło się w dawnym budynku kina Światowid. Było miejscem spotkania różnych narracji o PRL-u – politycznej, społecznej, obyczajowej, kulturalnej, a także rozmów i debat na temat epoki. Zaprosiło mieszkańców Krakowa i turystów na kilkanaście wystaw, z których część miała charakter ponadlokalny – ogólnopolski, a nawet międzynarodowy.

Zgodnie z decyzją Rady Miasta Krakowa 1 marca 2019 roku Muzeum PRL-u połączyło się z Muzeum Historycznym Miasta Krakowa, a nowy oddział MHK kontynuuje działalność jako Muzeum Nowej Huty. Pierwszą wystawą pod nowym szyldem był „Nowohucianin”, wpisujący się

zarówno w jubileusz 70-lecia Nowej Huty, jak i w projekt „PrzeMieszczanie”, przygotowany przez Muzeum Krakowa na jubileusz swego 120-lecia.

W ostatnich latach w Muzeum Nowej Huty można było oglądać także wystawy: „Nasz jest ten dzień” (na 30. rocznicę wyborów kontraktowych), „Mój drugi dom? Huta im. Lenina” i „Kombinat formy – przestrzenie Huty im. Lenina na fotografiach z lat 1950–1956” (jej głównym organizatorem jest Ośrodek Karta), „Wańka-wstańka. Pomnik Lenina w Nowej Hucie”, „Osiedleni. Mistrzejowice”, „Plac Centralny”. W poszukiwaniu Centrum” oraz „Trzepaki, Reksio, Atari”. Najnowsza nowohucka wystawa nosi tytuł „Bunt w systemie. Muzyczne przestrzenie wolności 1945–89”.

Muzeum Nowej Huty kontynuuje działalność edukacyjną zarówno oddziału Dzieje Nowej Huty, jak i Muzeum PRL-u. Jest głównym organizatorem corocznej akcji „Zajrzyj do Huty”, do udziału w której zaprasza nowohuckie instytucje kulturalne oraz aktywistów.

5 października 2016 r. rozstrzygnięto konkursy na projekty: architektoniczno-budowlany muzeum oraz aranżacyjny wystawy stałej wraz z opracowaniem scenariusza. Zwycięska koncepcja firmy MAE Multimedia Art & Education.

W lutym 2019 r. zakończono prace nad scenariuszem wystawy stałej i projektami budowlanym oraz aranżacyjnym. Także na tym poziomie Muzeum Nowej Huty połączy doświadczenia obu wspomnianych instytucji: dzielnica znajdzie się w centrum wystawy stałej, której głównymi bohaterami będą mieszkańcy, a historia PRL-u pozostanie tłem opowieści.

Jaka będzie wystawa stała?

Wystawa stała w Muzeum Nowej Huty będzie opowiadała przede wszystkim o dzielnicy i jej mieszkańcach, a na dalszym planie – o PRL-u. Ramy czasowe opowieści będą jednak szersze – obejmie ona zarówno czasy przed budową Nowej Huty, jak i współczesność dzielnicy.

Zbiorowym bohaterem wystawy stałej będą nowohucianie. Ich losy stanowiącą mają główną oś narracyjną ekspozycji, a przełomowe wydarzenia z życia dzielnicy wyznaczą punkty dramaturgiczne opowieści. Nowa Huta będzie obecna na wystawie poprzez relacje, obiekty i artefakty pochodzące z jej terenów. Tam, gdzie będzie to możliwe, wydarzenia o znaczeniu ogólnopolskim zostaną przedstawione na przykładzie Nowej Huty – np. stan wojenny zostanie pokazany poprzez pacyfikację strajku w Hucie im. Lenina, sylwetki nowohuckich ofiar, manifestacje rocznicowe. Nie zabraknie też opowieści o kombinacie i warunkach pracy w nim.

Historii Nowej Huty nie da się uczciwie i zrozumiale opowiedzieć bez historii PRL-u. Kombinat i miasto miały być emanacją socjalistycznej ideologii. Opowieść o Nowej Hucie to historia wyjątkowego projektu społecznego, ideowego, architektonicznego. Na wystawie stałej Muzeum Nowej Huty znajdziemy opowieść o systemie komunistycznym w Polsce, o przełomowych z ogólnopolskiej perspektywy wydarzeniach politycznych czy o „polskich miesiącach” (obrona krzyża, strajki lat 80.).

Ekspozycja nie będzie jednak miała wyłącznie politycznego charakteru. Równoległe do wspomnianej narracji prowadzona będzie druga – poświęcona życiu codziennemu mieszkańców,

**Magiczny
Kraków**

ich pracy oraz zachodzącym zmianom społeczno-obyczajowym. To, co zbiorowe, polityczne splecie się więc w Muzeum Nowej Huty z tym, co indywidualne, prywatne i osobiste.

Całkowita wartość projektu to 99 639 661,46 zł netto, w tym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (program FEnIKS – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko) 76 466 590,90 zł.